

Communiqué Upravnog odbora Vijeća za provedbu mira

Naglašavajući da provedba Općeg okvirnog sporazuma za mir i dalje predstavlja temelj za stabilnu, sigurnu i prosperitetnu Bosnu i Hercegovinu (BiH), Upravni odbor Vijeća za provedbu mira (Peace Implementation Council – PIC) podsjeća sve strane na njihovu obvezu da u potpunosti poštuju Opći okvirni sporazum za mir, sve njegove anekse i odluke visokog predstavnika. Upravni odbor još jednom potvrđuje svoje neupitno opredjeljenje za teritorijalni integritet i temeljnu strukturu BiH kao jedinstvene i suverene države, koja se sastoji od dva entiteta. Upravni odbor ponavlja da entiteti nemaju pravo na otcjepljenje od BiH i da oni pravno postoje samo na osnovu Ustava BiH. Upravni odbor podsjeća vlasti u BiH da je Ustav BiH sastavni dio Općeg okvirnog sporazuma za mir i da su odluke Ustavnoga suda BiH konačne i obvezujuće i moraju se provoditi. Upravni odbor još jednom potvrđuje svoju punu podršku visokom predstavniku u osiguranju punog poštivanja Općeg okvirnog sporazuma za mir u BiH i provedbi njegovoga mandata u skladu s Aneksom 10 i odgovarajućim rezolucijama Vijeća sigurnosti UN-a, što ostaje nepromijenjeno. Upravni odbor podvlači da međunarodna zajednica i dalje zadržava potrebne instrumente za osiguranje provedbe Općeg okvirnog sporazuma za mir. Upravni odbor PIC-a naglašava potrebu za punom provedbom programa 5+2, što je i dalje uvjet za zatvaranje Ureda visokoga predstavnika.

Politički direktori Upravnog odbora Vijeća za provedbu mira sastali su se u Sarajevu 7. i 8. lipnja 2022. godine.

Upravni odbor PIC-a sastao se s izaslanicima civilnoga društva i izrazio punu podršku njihovom radu na zagovaranju veće odgovornosti izabranih čelnika. Ti čelnici nisu ispunili obećanja data svojim biračima da će provesti reforme neophodne za unapređenje euroatlantskih integracija BiH, promoviranje održivog ekonomskog rasta, jačanje vladavine prava i borbu protiv korupcije.

Upravni odbor PIC-a pozdravio je informacije koje su predočili predstavnici EUFOR-a i NATO-a o odvijanju njihovih operacija. Upravni odbor još jednom je naglasio važnost nastavka provedbe punog mandata EUFOR-ove misije ALTHEA kako bi se osiguralo mirno i sigurno okruženje za provedbu civilnih aspekata Općeg okvirnog sporazuma za mir.

S tim u vezi, Upravni odbor PIC-a konstatirao je političku krizu bez presedana koja prijete stabilnosti i prosperitetu BiH i balkanske regije, te pozvao bosanskohercegovačke čelnike i institucije na svim razinama vlasti da potvrde svoju opredijeljenost za suverenu i funkcionalnu BiH. Politički akteri moraju sudjelovati u dobroj vjeri na svim razinama vlasti i izbjegavati zlouporabu struktura u okviru podjele vlasti; moraju okončati korištenje retorike i postupaka koji dijele građane BiH; moraju upravljati inkluzivno, na svim razinama, uz poštovanje svih građana BiH; i moraju raditi zajedno i u suradnji na provedbi reformi nužnih za osiguranje demokratske i prosperitetne budućnosti BiH u okviru euroatlantske zajednice naroda. Upravni odbor PIC-a naglašava da su svi čelnici BiH odgovorni za poštivanje Ustava Bosne i Hercegovine i osiguranje provedbe Općeg okvirnog sporazuma za mir. Upravni odbor izražava odlučnost za angažmanom sa svim stranama i koristi sve raspoložive instrumente – bilateralne, multilateralne ili u okvirima punoga mandata visokoga predstavnika – za zaštitu suvereniteta, teritorijalnog integriteta i multietničkog karaktera BiH, kako bi se osigurala sigurnost i stabilnost BiH, te da bi se osigurala funkcionalnost i odgovornost svih razina vlasti u BiH.

Upravni odbor PIC-a poziva vladajuću koaliciju u Republici Srpskoj (RS) da prekine sve aktivnosti kojima se ugrožavaju državne institucije i krši Opći okvirni sporazum za mir. To uključuje i osiguranje da Zakon o lijekovima i medicinskim sredstvima RS, kojim se otežava pristup zdravstvenoj zaštiti i jedinstvenom ekonomskom prostoru, i koji bi ugrozio usklađivanje BiH sa pravnom stečevinom EU (*EU acquis*), ne stupi na snagu. Također je važno da se ne poduzimaju daljnje aktivnosti u vezi s nacrtom zakona o uspostavi visokoga sudbenog i tužiteljskog vijeća RS.

Upravni odbor PIC-a pozdravlja odluke visokoga predstavnika od 12. travnja, kojima je suspendirana primjena Zakona o nepokretnoj imovini koja se koristi za funkcioniranje javne vlasti RS do njegovog razmatranja od strane Ustavnog suda BiH, te proširen opseg zabrane raspolaganja državnom imovinom u cilju usklađivanja s kasnijim odlukama Suda. Upravni odbor PIC-a također poziva organe vlasti u Federaciji BiH (FBiH) i njenim kantonima da usklade relevantne zakone s odlukama Ustavnog suda BiH o državnoj imovini. Upravni odbor PIC-a očekuje od vlasti na svim razinama u BiH potpunu provedbu odluke visokoga predstavnika i obustavu svake daljnje nezakonite uknjižbe državne imovine.

Upravni odbor PIC-a daje punu podršku naporima visokoga predstavnika da se u okviru Parlamenta BiH pokrene proces za rješavanje pitanja državne imovine u skladu s odlukama Ustavnoga suda BiH. Upravni odbor PIC-a potiče izabrane predstavnike na angažman u dobroj vjeri na donošenju zakona na državnoj razini kojim će se urediti pitanje raspodjele imovine između države i drugih razina vlasti, što je jedan od kriterija iz programa 5+2 za okončanje međunarodne supervizije.

Također, Upravni odbor PIC-a apelira na sve izabrane i imenovane predstavnike u državnim institucijama da omoguće i u potpunosti sudjeluju u odlučivanju u ovim tijelima. Upravni odbor PIC-a poziva organe na državnoj razini da ispune svoje zakonske obveze i usvoje proračun institucija BiH i međunarodnih obveza BiH za 2022. godinu, čije usvajanje već odavno kasni, čime će osigurati dovoljno sredstava za institucije BiH, kao što su Oružane snage BiH, kako bi one mogle obavljati svoje funkcije i pružati usluge građanima. Upravni odbor PIC-a poziva organe vlasti u BiH da se ponovno angažiraju na reformama i bez odlaganja provedu ključne prioritete iz Mišljenja Europske komisije. Upravni odbor PIC-a posebno poziva organe vlasti u BiH da bez daljnjeg odlaganja donesu zakone iz oblasti borbe protiv korupcije na državnoj razini: Zakon o javnim nabavkama, Zakon o sukobu interesa i izmjene i dopune Zakona o visokom sudbenom i tužiteljskom vijeću BiH.

Upravni odbor PIC-a izražava žaljenje što je odluka Vijeća ministara BiH od 6. lipnja, kojom se dodjeljuju sredstva Središnjem izbornom povjerenstvu (SIP) BiH za organizaciju općih izbora 2022. 2. listopada, bila kako zakašnjela tako i nedovoljna. S namjerom da se osigura da građani mogu ostvariti svoje osnovno ustavno i demokratsko pravo da biraju svoje izabrane predstavnike, Upravni odbor PIC-a podržava odluke koje je visoki predstavnik donio 7. lipnja. Njima se osiguravaju dovoljna sredstva kako bi CIK mogao organizirati izbore, a istodobno daju i trajna sustavna rješenja kako bi se osiguralo financiranje izbora kao i kontinuirano privremeno financiranje institucija BiH u budućnosti.

Upravni odbor PIC-a poziva sve političke aktere da podrže Središnje izorno povjerenstvo BiH u organizaciji općih izbora 2022., da se suzdrže od bilo kakvoga političkog pritiska na to tijelo, te da osiguraju blagovremenu provedbu izbornih rezultata na svim razinama.

Upravni odbor PIC-a izražava žaljenje što političke stranke, posebice HDZ BiH i SDA, nisu bile u stanju postići sporazum o ustavnim i izbornim reformama koje su potrebne da se vrati povjerenje građana, a koje su i zahtjev iz Mišljenja Europske komisije o aplikaciji BiH za članstvo.

Nepostizanje dogovora o izbornim reformama prije izbora ni na koji način ne opravdava ponovljene pozive političkih stranaka pod okriljem Hrvatskoga narodnog sabora (HNS) na institucionalnu i teritorijalnu reorganizaciju BiH. Upravni odbor PIC-a napominje da su svaka retorika ili jednostrane akcije koje narušavaju stabilnost i ustavnu strukturu BiH kao jedne države koja se sastoji od dva entiteta antidržavni te poziva sve političke stranke da prestanu s takvim ponašanjem.

Upravni odbor PIC-a osuđuje stagnaciju i nefunkcionalnost u FBiH, uključujući i neimenovanje vlada na razini Federacije i Hercegovačko-neretvanskog kantona tri i pol godine nakon općih izbora 2018., što je ustavna obveza, dakle samim tim i obveza iz Općeg okvirnog sporazuma za mir. Štoviše, predsjednik Federacije nije izvršio svoju ustavnu dužnost imenovati suce u Ustavni sud Federacije, zbog čega Sud jedva može funkcionirati dok je njegovo Vijeće za vitalni nacionalni interes potpuno nefunkcionalno.

U kontekstu predstojećeg obilježavanja godišnjice genocida u Srebrenici, koji se dogodio u srpnju 1995. godine, Upravni odbor PIC-a napominje da su za taj zločin krivi pojedinci koji su ga počinili, a ne čitave etničke skupine. Međutim, društvo, politički čelnici i institucije imaju suštinsku odgovornost priznati ono što se dogodilo u Srebrenici i trajnu obvezu uzimati u obzir ove i druge nepravde počinjene u ratu u BiH 1992.-1995.

Upravni odbor PIC-a poziva sve strane da promoviraju okruženje koje pogoduje pomirenju. To zahtijeva prihvaćanje i priznavanje činjenica, prenošenje istine budućim generacijama, odavanje počasti i sjećanje na sve žrtve bez obzira na njihovu etničku pripadnost, rad na lociranju, pronalaženju i identifikaciji nestalih, te istragu i krivično gonjenje osumnjičenih koji su na slobodi. Ovo je jedini put u budućnost koja će izliječiti rane BiH i koja jamči pravedan i trajan mir između djece i unuka onih koji su stradali i poginuli od 1992. do 1995. godine.

Upravni odbor PIC-a pohvaljuje napore gospodina Michaela Scanlana, prvog zamjenika visokog predstavnika i supervizora za Brčko Distrikt, na promicanju poštivanja Dejtonskog mirovnog sporazuma, u suradnji sa članicama Upravnog odbora, na ostvarivanju napretka po pitanju programa 5+2, te kreiranju reformske dinamike u Brčko Distriktu. Upravni odbor PIC-a pozdravlja gospodina Jonathana Mennutija, koji će preuzeti dužnost prvoga zamjenika visokog predstavnika i supervizora za Brčko Distrikt.

Upravni odbor PIC-a održat će svoj sljedeći redovni sastanak 6. i 7. prosinca 2022. godine.